

Усі вірші. 1993-2023

КУПИТИ

Вірші є сенс видавати або лише найкращі, або всі. Коли поет їх має на своєму рахунку близько семи сотень, важко сподіватися, що всі вони – найкращі. Але, зібрані разом і розташовані у хронологічному порядку, вірші ці набувають значно ширшого за суто поетичне значення. Як поет, Сергій Жадан більш-менш є ровесником української Незалежності. Відколи існує найновіша Україна, відтоді він і пише вірші, без тривалих відпусток і виразних криз, у середньому по два на місяць. Відтак «Усі вірші» – це одна з найретельніших історій України за останні тридцять років: з усіма нашими несподіваними злетами і безпричинними падіннями, хитаннями між лівими і правими крайнощами, убивством силабо-тоніки та її воскресінням, повторенням пройденого і пошуками нових шляхів. Як і належить, на початку був юнацький бунт. Як і слід було очікувати, сьогодні є зріла відповідальність. Одне слово, дорослішає Україна – і дорослішає Жадан. Або навпаки. У кожному разі процес триває, тож є надія, що за якийсь час «Усі вірші» виявляться далеко не всіма.

ЖАДАН

Усі вірші

1993 — 2023

Meridian Czernowitz

2024

УДК 82-1+821.161.2

Ж 15

Жадан, Сергій

Усі вірші 1993 – 2023 / Сергій Жадан. — Чернівці : Меридіан Черновіц, 2024. — 1440 с.

ISBN 978-617-7807-14-7

ISBN 978-617-7807-20-8 (електронне видання)

Видання здійснено на замовлення Міжнародної літературної корпорації Meridian Czernowitz

Вірші є сенс видавати або лише найкращі, або всі. Коли поет їх має на своєму рахунку близько семи сотень, важко сподіватися, що всі вони — найкращі. Але, зібрані разом і розташовані у хронологічному порядку, вірші ці набувають значно ширшого за суто поетичне значення. Як поет, Сергій Жадан більш-менш є ровесником української Незалежності. Відколи існує найновіша Україна, відтоді він і пише вірші, без тривалих відпусток і виразних криз, у середньому по два на місяць. Відтак «Усі вірші» — це одна з найретельніших історій України за останні тридцять років: з усіма нашими несподіваними злетами і безпричинними падіннями, хитаннями між лівими і правими крайнощами, убивством силабо-тоніки та її воскресінням, повторенням пройденого і пошуками нових шляхів. Як і належить, на початку був юнацький бунт. Як і слід було очікувати, сьогодні є зріла відповідальність. Одне слово, дорослішає Україна — і дорослішає Жадан. Або навпаки. У кожному разі процес триває, тож є надія, що за якийсь час «Усі вірші» виявляться далеко не всіма.

Олександр Бойченко

Жодну частину цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

ISBN 978-617-7807-14-7

ISBN 978-617-7807-20-8 (електронне видання)

© Меридіан Черновіц, 2024, *повне видання усіх віршів Сергія Жадана українською мовою*

© Сергій Жадан, 1993 — 2023, *тексти*

Усі права застережено

Варшава

З травневих верлібрів, дощів і полюцій
ми завжди виходимо якось миршаво.
Дитинко, ми наслідки цих революцій,
поглянь, як нам світить зогнила Варшава.
Бо сонце щоночі тіка до Європи,
бо привид страху ще блудить тілом.
Дитинко, отут чи навряд що поробиш,
якщо це бажання ще не відлетіло.
Бо маєм лиш воду, з долоні випиту.
Зростають цвяхи поміж пальців предтечі.
І патологічна відсутність Єгипту
унеможлиблює спробу втечі.
Це, певно, посіяна в нас ущербність —
потреба шляху, до якої звикли.
Тому безпроблемно сприймаються щебінь,
розбиті дороги й старі мотоцикли.
Попереду нас не чекають, дитинко,
зневага батьків чи народна пошана.
Хоч завжди існує кінцева зупинка,
повір, що навряд чи то буде Варшава.
Бо, розумієш, ці зіпсовані крани
не відповідають за воду пролиту.
Ти мітиш йодом отримані рани,
ти сонно читаєш нічну молитву:
Зійди, освято, на все, що робили,
на все, що значили нечутним ліком...
Мої долоні, мов дві рибини,
спрагло тиснуться до мокрих вікон.

Генерал Юда

Пізно увечері впав сніг
бинтами бруду на груди.
Нагноєні рани в ліжку тіснім
зализує хворий Юда.
Солоно-зимовий присмак пустелі,
що навіда звідусюди,
і павутинням звисають зі стелі
згадки старого Юди:
нервові рухи, промови палкі,
посмішок впевненість люта —
в багнетний бій на чолі полків
ішов генерал Юда.
Валились мури, знищені вщент.
Повішені висли високо.
І в місто, залите гарячим дощем,
входило чорне військо.
Біліла сіль, якою кропив.
Кров — предтечею Суду.
І люди похапливо падали в пил
під ноги Великому Юді.
Так сталася мрія одвічна твоя,
природна, як все, що сталося.
Та вже непомітно, як у нору змія,
в тіло вповзала старість...
Несли на цвинтар хоругви згризли.
Плакали важко й нещадно.
І грався в дитячій порожніми гільзами
його маленький нащадок.

+ + +

Двадцятого квітня йшов дощ.
Я важко відчинив нефарбовані двері.
Клейка бруківка липла до підошов,
і ми, як мухи, єдналися з твердю.

До цього був проміжок часу — довгий і рваний,
повільне чекання і порожня кімната,
подвір'я холодна переповнена ванна.
І краплі дощу — темні, мов нафта.

А потім був автобус, він мчав на південь,
борсаючись, як риба, в дощових потоках.
Були сусіди, котрих доводилось терпіти,
й було якесь дурнувате передчуття потопу.

І їхав я, нагору закинувши торбу,
мляво бажаючи, щоб дощ нарешті вщух,
і вгризався старим черв'яком автобус
у важковпале яблуко дощу.

Зростала депресія — повільно, але значно.
Хотілося пити і тягнуло на узагальнення,
бо недавнє піднесення звелося нінащо,
і очі сусідів робились благальними.

Все закінчилось, як завжди, дещо прозаїчно —
я горбився з морозу і сахався світла, мов щур.
Був простір, наповнений вологою ніччю,
і був дощ, котрий так і не вщух.

+ + +

Будда сидів на високій могилі,
Будда споглядав будяків цвітіння.
Навколо степи та баби похилі,
й країна — спорожнена тиха катівня.

Старий адвентист між мандрованих дяків
або ж дяків, хоч яка в тім різниця?
Чумацькі шляхи, жебраки, повні дяки,
що спустять твої мідяки по пивницях.

Будда відпустив оселедця по плечі,
читав барокові євангельські мантри,
водив за собою зграї малечі,
в корчмі заливаючи про власні мандри.

Хоробрий Будда зупиняв ординців,
лякаючи пеклом, обіцяючи карму,
і знову з бабами сидів наодинці,
дивився на степ, мов на згублену карту.

Похилий Будда забирався в дзвіниці,
дивився на степ і молився на сонце —
великий і грішний, чистий і нищий,
забувши тенденції, відкинувши соціум.

Померлий Будда лежав на могилі,
розгублено навстіж розкинувши руки.
І баби, мов коні, під спекою в милі
іржали до сонця в журбі та розпуці.

+ + +

Не було вже нікого, хто любив тебе,
хоч ночами ще снівся хтось,
що втішало. І гнучкий, мов хребет,
в тобі проростав Христос.

Згодься — ваші річки не рясніють мостами.
Ти вже знав, що не зробиш той крок.
Молоко стікало його вустами,
мов посивіла кров.

Тож коли ти дивився і тебе не проймало,
як в пісок вросають міста,
його тіло розмазували, мов жовте масло,
по м'якоті житній хреста.

Врешті-решт відступила сльота осіння.
Після всіх поминальних судом
над його чолом птахи воскресіння
сплели тернове гніздо.

Ти живий, бо поняття подяки імперій
рівнозначне в чомусь поняттю мсти.
Ти схиляєшся низько над чистим папером
і повільно малюєш мости.

+ + +

Тобі гадають на руці,
тобі щастить — все гарно й просто.
Поглянь, як розігрітим оцтом
стирає бог свої рубці.

Твоя хода важка й тривка.
Тобі крізь череп б'ються роги.
І тонко губляться дороги
в твоїх руках.

Атеїзм

№ 1

Ти завжди ставилась
до цього з підозрою
Маріє

Але ось вим'я його серця
стікає молоком болю

І ти просидівши біля нього
ніч на дощі і вітрі
відчуваєш як твоя шкіра
мов засмагою береться іржею
зневіри

Ти уважно розглядаєш
рубець від поцілунку учня
що червоніє на його неголеній щоці
мов слід тупого леза

І твої руки ще довго
будуть пахнути бензином
яким ти палила
наші міста

№ 2

Ти здається
говорив колись
що часто уявляєш собі
ангела — великого білого птаха
з гострим сильним дзьобом
щоб розбивати тверді
горіхи Божого смутку

Сіль запеклася

на твоїх пальцях
адже слово боже воно
як таранька — його смакуєш
проте ним не наситишся

Вечорами ти довго сидиш
на порозі
зчищаючи з риб'ячих спин
срібні монети луски

А над твоїм одвірком
світиться на місяці
маленька підкова
з чортячого копита

№ 3

Ти цілуєш його
і разом із твоєю слиною
на його губах
зостаються
мікроби зради

На прощання
ти міцно тиснеш
його кістляві руки
і з-під твоїх пальців
птах зради
слизький і пітний
вибивається вгору

Перш ніж
відійти від нього
ти вимовляєш
кілька слів
і твій язик

б'ючись мов риба
відкладає
ікру зради
в твоїй горлянці

І єдине
що тебе може видати
це хіба що
той самий язик
котрий
на відміну від твого
блідого обличчя
довго паленітиме з сорому

№ 4

Ти питаєш мене
що я відчував наприкінці?
власне що я міг
відчувати

коли мої легені
пірнувши
всього-на-всього
зависають в нутрощах тіла
щоби вилущувати
з мушлі повітря
перлини кисню
тож чи здатен я був осмислити
причину своєї задухи?

Потім вони говорили Йому:
за цими дверима повісився Юда
і його тіло — побите й порізане —
зависає в кімнаті
мов розстріляні легені землі

+ + +

Це просто день, що врубуються в простір.
Це просто день — весь твій, мов «аусвайс».
Це під оркестру скрип невдалий зростом
танцює бомж подібне щось на вальс.

Брудні платформи, потяги і пиво,
і привокзальний збуджений майдан,
де в електричках гамірним напливом
зника чергова доза громадян.

Де доокола на дахах похилих
шумливо-гучно всілися граки:
трибуною втамовують як хмільно
танцює Харків — місто байстрюків.

Це просто день, що розчинився в зливі.
Був просто день за смугами дощів.
І голуби — сполохані й лякливі —
блакитні душі вмерлих тут бомжів.

+ + +

Диск вечірнього сонця блазнювато навис
над обдертим автобусом, що прямує між прерії,
слобідських поселенців запилений віз
підповзає під небо без валіз і без віз
в ці зі Сходу ворота, навіть ні, краще — двері.
Тут суцільні пустелі, тут золото й хліб,
темношкірі мулатки — безсоромні і хтиві,
перетравлюють спирт майже так, як і флірт,
сторожкі амазонки сухої землі
п'ють горілку і членстують в комсомольським активі.
Отже, все як було, всюди сталість часів,
йде садження картоплі й дозрівання потенції.
Заплювали автобус діти синіх степів,
а на хвилях чадної гарячої течії
зависає надірваний блюзовий спів.
Це занепад епохи, це п'яний декаданс.
Захмелілі ковбої, комуністи і фермери
заселяють уперто слобожанський Клондайк,
в рурі степу зникає травнева вода,
й переповнено цвинтарі нічними химерами.
Все прямує вперед, і автобус згори,
мов блискучий акваріум, висвітлюють промені,
його нутроці повняться спинами риб,
бруд луски і кісток уповільнений скрип —
це і є громадяни — покірні й безкровні.
Людолюбство й ненависть, ковбаси і спирт —
ця країна просякнута ними по вінця.
Я сприйняв, я змирився, затих і стерпів,
я прямую німим лабіринтом степів,
а навколо dokonує хвора провінція.

+ + +

Були дощі.
Потім їх не стало.
Відходили важко, немов помирать.
Зі старого під'їзду крізь розбиті двері
вийшов рожевий дегенерат.
Біла льоля.
На грудях дзвіночок.
А що треба ще для гарного хлопця?
Вдень лазив смітниками, а ввечері виходив
кланятись рожевій маковині сонця.
Вночі блукав
глухими степами,
вперто бився в місячнім промінні,
ротом мух на льоту відловлював,
щодня вдосконалюючись у власному вмінні.
На ранок повертався
в порожнє місто —
як завжди, веселий, як завжди, в дусі,
ніс яскраву квітку будяка
своїй коханій рожевій бабусі.
Ось і гаразд,
ось і ідилія —
бабуся й онук, і хвилини пройдені,
і в тиху кімнату крізь жовті гардини
сипало сонце свої рожеві промені.

+ + +

Замки попсовано, і пси голодні —
десь тут повинна бути межа.
Вмиваєш руки, та в теплі долоні
сиплеться жовта іржа.

Наводиш приціли, та слабне зір.
І дивишся з-під перуки,
як падає сніг,
як жовкне папір,
як пахнуть іржею руки.

+ + +

Якось-таки ти виріс в цій шпарці поміж держав,
притулків, монархів, анархів,
єврейських громад, республік,
стримуючи зубами язик, щоби не так дрижав,
ти завжди сприймав спілкування
передумовою куплі-
продажу свого ближнього, тож за першої нагоди
наважився позбутися пут, котрими тебе в'язали,
тобто змінити провалля Сходу,
серед якого вижити був не годен,
на збудовані значно західніше залізничні вокзали.
І потім, підстрелений на кордоні,
ти, що вже мав потонути давно,
все ж тримав у пам'яті небо, котре здавалося чистим,
і надійно сховані золоті червінці, які тягнули на дно,
зводячи на пси твій потяг вирватися за межі Вітчизни.
Власне, це був, скоріше, заплив, аніж втеча.
З обох берегів лише прикордонники, затримавши хід,
дивились, як повільно тебе розвертала течія,
ніби церкву — головою на Схід.

+ + +

Все, як завжди, має виправдання —
всі дороги — пройдені і зайві,
всі важкі ранкові прокидання
на порожніх і брудних вокзалах,

Всі метелики надій, що вперто
б'ються в лампу місяця прадавню,
навіть ми, що встигли ноги стерти
на шляху своїм до виправдання.

Самогубці

№ 1 (Той що порізався)

Скрипаль-іронія
смичком леза
торкнеться струн твого сухожилля
хай простір наповниться
червоним розквітом
мелодії твого єства

І полісмен занесе до протоколу:

Сталевий шлагбаум
перекрив шлях для руху трамваїв
рейками твоїх судин
Гільйотина спрацювала
і голова твоєї руки
важко впавши покотилась
холодною бруківкою

Тіло ж руки
мов зарубаний півень
продовжувало битися в конвульсіях
але тебе
це вже стосувалось
щонайменше

№ 2 (Той що повісився)

Ось дивись —
ти виснеш якимось
тропічним фруктом
що вже встиг
ледь підгнити

Або ж

електричною лампочкою
в нутрощах якої
поміж затихаючих
молекул б'ється
маленька муха
переляку

Чи інакше
звиваєшся черв'яком
на гачку
власної смерті
вилискуєш сережкою
в її вусі

Гидко дивитись
як осунулась
десятиповерхова
будівля твого тіла

Лише нігті
на руках і ногах
продовжують повільно
рости

І врешті якийсь селекціонер
розламавши тебе мов яблуко
навпіл
побачить твої легені —
вагітні останнім повітрям

№ 3 (Той що розбився)

Дах бачиться згори
фотонегативом чорного квадрата Малевича
надворі ніч то й не дивно
що дахами снують сновиди

в пошуках п'ятого виміру
прусаки як і люди
хворобливо переносять висотні умови
тож на даху їх зовсім немає
дрібний щебінь нагадує часи
коли навколо буяв океан
він відступив а натомість
з-під води оголився білий острів даху
і вже черговий сновίδα
відчуваючи в порожнечі колишню міць води
стрибає вниз

№ 4 (Той що втопився)

І коли ти поглянув назад
твої сліди ще трималися на хвилях
мов померлі риби

Дорога була занадто довгою
повільно
мов ніж у масло
ти почав опускатися
під воду

І паралельно тобі
йшли на дно
свинцеві злитки
твоїх слідів

Лише розчепірившись
на тонкій плівці води
тримався поверхні
набряклий
вишневий хрест
що чимось
нагадував щоглу

затопленного корабля

+ + +

З-під важко пролитих циклонних злив
ледь пробивається осінній шум.
Червоного сонця китайський ліхтар
мірно гойдається на хвилях дощу.

Ще є хвилина і вільний простір,
щоб спозирати і позіхати.
Густо за обрій птахи спадають
чорним попелом спалених хат.

Довга мандрівка босоніж по хвилях,
пошуки затінку в жерлах гарматних.
Зробивши висновки й занотувавши думки,
можна спокійно піти подрімати.

+ + +

Прийти в степи
голодним пустельником,
в печері годинами
стояти навколішки,
вночі блаженно
зріти стелю
і обживати місця навколишні.

Розводити воші,
собаки і бджоли,
поставити храм
і завести монашок,
одну навіть можна
взяти в жони
задля продовження
роду нашого.

Вдень на обійсті хазяйнувати,
вночі на місяць тужливо вити.
Від жінки очі ховать винувато
і тоскно мріяти про степ і вітер.

+ + +

*Минає весна!
Плачуть птахи, і в риб
на очах — сльози.*

Мацуо Басьо

Після того
як повінь спала
крізь крижані
площини води
ми вслухалися в без'язикий
плач риб
що пропливали над нашими
затонулими кораблями
і дивились
як срібними сережками
легенько похитуються
прикріплені до їхніх очей
сльози

+ + +

Є певні речі, що завжди в ціні.
Надворі квітень і десята ранку.
Прийшла весна, суцільні вихідні.
І я на ранок — знічений і добрий —
несу натхнення спорожнілі торби.

Дерева наче душі — темні й голі.
На вулицях трапляються дівчатка,
їм прагнеться кохання й алкоголю.
Ще не дозрілі, але вже принадні,
мені вони сподобались принаймні.

І я, мов губка, ці втамую дні —
з деревами, дівчатами і пивом.
Бо це ті речі, що завжди в ціні,
і ми, виходить, не такі вже й бідні,
і вже надходить друга по обіді.

Казанова

№ 1

Червона цегла
це те останнє що
не дозволяє тобі
остаточно позбутися
комплексу пошерхлої
шкіри

Останнім часом
в навколишні динаміки
щочастіше пробивається
джаз твого відчаю —
жовта музика твоєї
фригідності

Цієї осені ваш пес
чомусь тяжко захворів
і йому з голови мов
з розбитого яйця
повільно витікає
жовток язика

№ 2

Часто дивлячись
на те старе фото
ти й сама розумієш
що у своїй старанно
напрасованій гімназійній
уніформі мала дещо
смішний вигляд

Чомусь тобі найбільш
запам'яталося саме

це:

Ти (вже сама) сидиш
у батьківському кабінеті
а напроти тебе на столі
стоїть напівпорожній келих
з відбитком губної помади
що його залишив тобі
на згадку Казанова

№ 3

У ті кілька місяців
ви завжди зустрічалися
десь поміж розбитих
авто й напівзруйнованих
будинків
Коли ви віталися
ваші гарячі долоні
недопалками червоніли
з рукавів

Ще й нині
метелики плачу
кидаються з темряви
твого тіла на ліхтарі
очей і їхній попіл
сльозами стікає
по обличчю

№ 4

Тепер ти навіть
не намагаєшся відігнати
від себе собаку спокуси
що пожадливо лиже твої

напівоголені пальці

Вранці ти дихаєш
на дзеркало і твій
видих розбившись
важко мов після розстрілу
сповзає вздовж холодного
скляного муру

Напевно люди будуть
згадувати про вас
приблизно так:

вони жили довго й щасливо
а потім померли —
в один день і в одному
гетто

НЕП

1

Переживи цей четвер,
перетрави, наче їжу,
цю зрадливу ніч — найдовшу, найгіршу,
що важко ломиться в двері.
Переживи це небо,
коли синя водойма душі
промерзає до самого споду,
коли риба думок,
задихаючись без повітря,
бурштином вмерзає у воду,
коли хвора свідомість
черговим загиджена НЕПом.
Переживи ці дні, проміжками між снів,
дірявлячи компостером язика
талончики тертих шаблонів
і зафіксовуючи в долоні
мокрый сніг...
...Під вечір, коли попускає
і погляди — ніби освідчення,
ти сідаєш до вагона, мов до в'язниці,
і над тобою в холодному небі
яскраво засвічується
Сузір'я
Південної
Залізниці.

2

Іринко, насправді це все дуже важливо,
мені все це чимось нагадує сальто —
ти маєш рухи дорослої жінки
і губи з присмаком асфальту.

І це ніби плата за колишні огріхи,
коли, розпорошуючи за словом слово,
дівчинка лущить волоські горіхи
і дівчинці, певно, з цього кайфово.

Проте є шлях — пів доби на захід
потяг мчатиме швидко й прудко,
де на Дніпрі жовтаві хінці
виловлюють рибу довгими вудками.

І, заманюючи їх під в'язку поверхню,
душ рибальських руйнуючи шлюзи,
наповнюючи собою нічну акустику,
русинки-русалки співають блюзи...

...Ти не слухаєш мене — ти погано вихована,
в пів доби різниця між нами.
Тому ти не побачиш, як нервово вгинається
перший сніг під твоїми ногами.

З

Той, який тікає по шпалах,
між болотяні вогники семафорів,
над ким зірок невідомих спалахи,
хто твердо впевнений, що не захворів.

Той, чий шлях — тунельна містика,
чия уява — доцільно занедбана,
хто втверднув мозолями в долоню міста,
хто вмерз камінням в бруківку неба.

Чії голі жили вже заросли шкірою,
чиє серце здушилося в петлях вен,
хто вічно тяжіє під важкою сокирою
в пошуках найкращої з нічних поем.

Заквітчаний відчаєм, схильний до прози,
тікає звідтіль, де покрите коростою
суспільство, хворе на паровози,
звужує межі вільного простору.

Там позаду є тоненькі стіни,
які окреслюють нервові кімнати,
де виснуть шпалери — зелено-гостинні,
що під ними так легко завжди засинати.

Де з блідо-причинної, лункої стелі,
мов мікрофон, під яким — балачка,
жовто звисаючи, напружено стежить
злим кажаном електрична лампочка,

чий дротяний слід уперше ступив
там, де чорні степи і панує еклектика,
де лежить розіп'ята на хрестах стовпів
Месія Ранку, Пані Електрика,

що гонить дротами кров свіжу
в чорні квартали — підступно дужі,
вливає відгомін далекого світу
в обклеєні шпалерами наші душі,

в наповнені страхом наші сні.
І ті, що лишились, що є навколо,
уже довічно сковані ним,
тому навряд чи зродяться на голос.

Вночі їх наповнюють видіння масні,
й допоки до ранку пульсують нерви,
хлюпоче у відстійниках їхніх снів
перебовтана за ніч життєва енергія.

Тому тікай, коли є куди,
глянь, як позаду тьмяніють віконниці,

як в'їдається кров ластовинням рудим
в шкіру асфальту, що тьмяніє на сонці.

Або навпаки, подивись — буває,
це місто займає так мало місця,
коли сірники ліхтарів зігрівають
змерзлі дитячі пальці Місяця.

Але ти вже цього не побачиш,
сходячи шпалами на свою Голготу,
ступаючи вперед важко, обачно,
вбачаючи навколо юрбу голодну,

що в цих місцях раніше жила.
Вже скоро й твій хрест зів'яне й осунеться,
тягтимеш його, мов пожежний шланг,
щоби загасити вечірнє сонце.

Від спраги на мрію сам не свій,
чекаєш на цвях у долоню плескату,
коли з долоні в порожній світ
вдарить струмінь повітря, мов з пробитого ската.

Тож прямуй — без натхнення, але й без упину,
колись та й ввіпрешся, хочеш не хочеш, ти
в неба червону масивну стіну,
яку, на щастя, не перескочити.

Але ще відчай, шматками туману зім'ятими,
в твої легені не проника,
і хоч простір наповнено газом сірятини,
ти все ж запалюєш свого сірника...

...Коли ж нарешті сонце здійметься
і освітить рвані кістки й капіляри,
ранковий промінь раптово задивиться
в твої сині загублені окуляри.

Цитатник

В почині завжди є процес
твого народження. І це —
суттєвий крок до заморок
життя. Під владою зірок
вже наростає твій процент,
що зменшує твій строк.

Та разом з тим це та пора,
коли виходить на-гора
твоя залежність від умов
народження. І ти, немов
сліпий, не здатен вибирати
поміж вітчизн і мов.

Тому твоя вітчизна — це
твоє тавро і твій кацет,
чий прояв є надміру злим,
бо туго стягнено вузли,
і хоч гидке твоє лице,
та мусиш бути з ним.

Вітчизни — різні. І твоя,
на жаль, не з кращих. Все ж не я,
так інші цей сприймають край
з утіхою. Тож, хоч тікай,
«любов к отчизні» в цих краях
завжди була за кайф.

«Любов к отчизні» є слова,
з яких повинен впливати
життя людського вічний сенс,
хоч, як на мене, спосіб сей
кохання плідно убива
саме поняття «секс».

Вітчизна — це, скоріше, звір,
тому, якщо ти маєш зір,
на нього пильно озирнись:
любов до нього — шлях униз.
У цьому випадку, повір,
чесніший онанізм.

Вважай, тобі не повезло,
бо здавна згублене весло,
яким би вигріб ти звідсіль.
І це була б розумна ціль,
бо громадянство тут є зло,
що роз'їда, мов сіль.

Країна ця — великий гріх
людей і бога. Наш поріг
навряд чи подолать кому —
він неприступний, ніби мур.
І це нагадує скоріш
не дім, але тюрму.

У тому сенсі, що таки
ти звідси міг би утекти.
Проте — за чим? Щоб десь вночі —
і побивайся, і кричи
в надії марній зішкребти
лілею на плечі.

Простіше вірити, що ти
сидиш в оточенні води
або пісків, їх не пройти,
тому кордон — кінець мети,
де розбудовано пости
і зірвано мости.

І це об'єднує народ,

підтримує нейтральність вод
і негасимий блиск в очах.
Суспільству ж прагнеться вбачать
в усьому цьому вищий код
ментальності. Хоча,

на перший погляд, їх не є —
подібностей, чий сплав дає
основу єдності, але
єднання є, хоч і мале.
Наприклад, сонце, що встає,
чи спільний туалет.

Крім того, може об'єднать
розмитий шлях, відсутність дна.
Потопи, струси чи вогонь —
це об'єднає будь-кого.
І можна, зрештою, додати
фольклор і алкоголь.

Тепер ти знаєш, де ростеш,
тим більше — з ким. Уважно стеж,
як неба згорнено сувій,
як простір біль тамує свій,
як навідає дикий степ
і порожніє світ.

Хоча, здавалося б, речей
та явищ — тьма. Та все тече
і змінюється, біжучи
від нас, мабуть, не без причин.
Тож річ тануть нам з очей,
мов стравлені харчі.
І не втішає навіть те,
що виробництво їх росте.
Всі річ поглина земля,

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ